

Opis

Ustawa z dnia 1 grudnia 2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 240) wprowadza do Kodeksu pracy nowe przepisy dotyczące kontroli pracowników w zakresie trzeźwości i obecności środków działających podobnie do alkoholu.

Autor w **przejrzysty sposób, z podziałem na konkretne zagadnienia**, omawia wszystkie aspekty związane z uprawnieniami oraz obowiązkami pracodawcy i pracownika w zakresie przeprowadzenia kontroli, wskazując przy tym problemy, z jakimi może spotkać się pracodawca z uwagi na brak w przepisach konkretnych rozwiązań.

Przedstawiono m.in.:

- podstawy prawne,
- rodzaje badań i dopuszczalne poziomy pomiaru,
- procedurę przeprowadzania badań kontrolnych,
- kontrolę pracowników pracujących zdalnie,
- dokumentację niezbędną do przeprowadzenia kontroli.

Czytelnik znajdzie tu jednoznaczne odpowiedzi na wiele pytań, np.:

- Czy pracodawca może obciążyć pracownika kosztami badania kontrolnego?
- Czy pracownik może przeprowadzić samokontrolę przed wejściem na teren zakładu pracy?
- Czy pozytywny wynik badania kontrolnego może być podstawą do zastosowania kary porządkowej lub zwolnienia?
- Czy można wykonać kontrolę pracownika zatrudnionego zdalnie w obecności innych domowników (np. dzieci)?

Do opracowania dołączono **zestaw przydatnych dokumentów** towarzyszących kontroli w miejscu pracy, w tym m.in. procedurę przeprowadzenia kontroli, upoważnienie udzielone przez pracodawcę na dokonywanie czynności kontrolnych, protokół z kontroli. Wzory znalazły się także w wersji edytowalnej w **suplemencie elektronicznym**, który można pobrać przez Internet, postępując zgodnie ze wskazówkami zamieszczonymi w książce.

Spis treści

Użyte skróty 9

Od autora 11

Część I

Zagadnienia ogólne związane z badaniem trzeźwości i obecności środków działających podobnie do alkoholu

Zagadnienie 1 Uwagi ogólne dotyczące zakresu badań kontrolnych, do których uprawniony jest pracodawca 15

Zagadnienie 2 Pojęcie zakładowej organizacji związkowej 16

Zagadnienie 3 Pojęcie reprezentatywnego związku zawodowego 18

Zagadnienie 4 Pojęcie organu ochrony porządku publicznego 19

Zagadnienie 5 Środek działający podobnie do alkoholu 20

Zagadnienie 6 Rola Państwowej Inspekcji Pracy w procesie badań kontrolnych pracodawcy 25

Część II

Zagadnienia bezpośrednio dotyczące badań kontrolnych trzeźwości i obecności środków działających podobnie do alkoholu

Zagadnienie 1 Czy przepisy o możliwości przeprowadzenia badań kontrolnych stosuje się do wszystkich pracodawców? 29

Zagadnienie 2 Przepisy mające zastosowanie do przeprowadzenia badania kontrolnego pracowników na zawartość w organizmie alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu 29

Zagadnienie 3 Czy pracodawca obowiązany jest osobiście wykonać badanie kontrolne? 32

Zagadnienie 4 Kto w imieniu pracodawcy jest uprawniony do wykonywania badania kontrolnego? 33

Zagadnienie 5 Czy podmiot wykonujący badania kontrolne w imieniu pracodawcy powinien mieć kwalifikacje do ich przeprowadzania? 34

Zagadnienie 6 Czy pracodawca ma obowiązek wprowadzenia badania kontrolnego na zawartość w organizmie alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu? 37

Zagadnienie 7 Konsekwencje dla pracodawcy niewprowadzenia procedury badania kontrolnego 38

Zagadnienie 8 Czy mimo pozytywnego wyniku badania kontrolnego pracodawca może pominąć ten fakt i dopuścić pracownika do pracy? 40

Zagadnienie 9 Rodzaje badania kontrolnego 41

Zagadnienie 10 Gdzie należy przechowywać dane z badania kontrolnego? 43

Zagadnienie 11 Jaki wskaźnik zawartości alkoholu dopuszczalny jest w organizmie pracownika i umożliwia mu świadczenie pracy? 44

Zagadnienie 12 Czy pracodawca może wprowadzić stan trzeźwości pracownika według pomiaru 0,00‰? 46

Zagadnienie 13 Czy pracodawca może określić poziom pomiaru środków działających podobnych do alkoholu? 48

Zagadnienie 14 Sposób przeprowadzenia badań kontrolnych 49

Zagadnienie 15 Czy pracodawca ma obowiązek poinformowania badanego pracownika o wynikach kontroli? 51

Zagadnienie 16 Czy pracownik może pracodawcy odmówić poddania się kontroli? 54

Zagadnienie 17 Konsekwencje dla pracownika w razie odmowy poddania się kontroli 57

Zagadnienie 18 Czy pracodawca może przeprowadzać kontrolę doraźną (kontrolę ad hoc)? 58

Zagadnienie 19 Czy z kontroli mogą być wyłączone niektóre grupy pracowników? 58

Zagadnienie 20 Kontrola pracowników zatrudnionych zdalnie 60

Zagadnienie 21 Sposób przeprowadzenia kontroli pracowników zatrudnionych zdalnie 62

- Zagadnienie 22 Czy można dokonywać kontroli pracowników zatrudnionych zdalnie w obecności innych domowników (np dzieci)? 64
- Zagadnienie 23 Żądanie pracownika przeprowadzenia kontroli przez podmioty ochrony porządku publicznego 65
- Zagadnienie 24 Postępowanie w przypadku odmowy przyjazdu organu ochrony porządku publicznego 66
- Zagadnienie 25 Procedura przeprowadzenia badania krwi 67
- Zagadnienie 26 Podmioty uprawnione do przeprowadzenia badania kontrolnego z próbek krwi 68
- Zagadnienie 27 Przetwarzanie danych osobowych w wyniku badania kontrolnego 70
- Zagadnienie 28 Ochrona prywatności badanego pracownika 72
- Zagadnienie 29 Sposób sporządzenia dokumentacji z przeprowadzenia badania kontrolnego 76
- Zagadnienie 30 Okres przechowywania dokumentów z badania kontrolnego 77
- Zagadnienie 31 Konsekwencje dla pracownika w przypadku pozytywnego wyniku badania kontrolnego 78
- Zagadnienie 32 Czy pozytywny wynik z badania kontrolnego może być podstawą do zastosowania kary porządkowej? 80
- Zagadnienie 33 Czy pozytywny wynik z badania kontrolnego może być podstawą do wypowiedzenia umowy o pracę? 81
- Zagadnienie 34 Czy pozytywny wynik z badania kontrolnego może być podstawą do rozwiązania umowy o pracę trybie natychmiastowym? 82
- Zagadnienie 35 Odpowiedzialność pracownika za wyrządzenie szkody pod wpływem alkoholu lub innych środków działających podobnie do alkoholu 85
- Zagadnienie 36 Wypadek przy pracy pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu 86
- Zagadnienie 37 Poziom wskazujący na stan pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu 88
- Zagadnienie 38 Przeprowadzenie badania kontrolnego w przypadku braku obowiązku posiadania przez pracodawcę regulaminu pracy 90
- Zagadnienie 39 Przeprowadzenie badania kontrolnego w przypadku obowiązku posiadania przez pracodawcę regulaminu pracy 91
- Zagadnienie 40 Przeprowadzenie badania kontrolnego w przypadku nieposiadania przez pracodawcę układu zbiorowego pracy 93
- Zagadnienie 41 Rola związków zawodowych przy prowadzeniu badań kontrolnych 94
- Zagadnienie 42 Czy związki zawodowe mogą sprzeciwić się wprowadzeniu badania kontrolnego? 94
- Zagadnienie 43 Czy rada pracowników może sprzeciwić się wprowadzeniu badania kontrolnego? 95
- Zagadnienie 44 Czy pracodawca może przeprowadzić badania kontrolne osób zatrudnionych, lecz niebędących pracownikami w rozumieniu Kodeksu pracy? 96

Zagadnienie 45 Czy pracodawca może udostępnić urządzenia kontrolne pracownikom przed wejściem na teren zakładu pracy? 98

Zagadnienie 46 Czy pracownik, który dokonał samokontroli, może wystąpić o urlop na żądanie? 99

Zagadnienie 47 Jak rozliczyć okres nieobecności kontrolowanego pracownika w przypadku ostatecznego wyniku negatywnego? 101

Zagadnienie 48 Informowanie o możliwości przeprowadzenia badań kontrolnych nowo zatrudnionych pracowników 101

Zagadnienie 49 Czy informacja o możliwości przeprowadzenia badania kontrolnego może być zawarta w umowie o pracę? 102

Zagadnienie 50 Czy zakup urządzeń do kontroli stanowi koszty podatkowe funkcjonowania pracodawcy? 103

Zagadnienie 51 Czy pracodawca może obciążyć pracownika kosztami badania kontrolnego? 103